

Barcino, una editorial per a un país

JOAN SANTANACH

Els qui van conèixer Josep Maria de Casacuberta recorden que acostumava a anar al País Valencià un parell de vegades a l'any. Semblantment, sempre que podia o que la seva feina al capdavant de l'editorial Barcino li ho permetia, es desplaçava a altres indrets dels territoris de parla catalana. Més enllà de la probable motivació comercial, hem de vincular aquests desplaçaments a una idea de país que incloïa tot el conjunt del domini lingüístic català i a la necessitat de posicionar-se contra la anormalitat que significa el fraccionament d'aquests territoris. Així, si bé és cert que la fundació de l'editorial Barcino l'any 1924, pocs mesos després del cop d'estat de Primo de Rivera, s'ha d'entendre com una resposta, feta des de l'àmbit de les lletres, a la constitució del directori militar, no és menys cert que es tractava, ja en l'origen, d'un projecte d'abast molt més ampli, el qual, a més, no pretenia pas limitar la seva actuació al Principat. No és per casualitat, doncs, que els tres primers autors publicats en la col·lecció més representativa de l'editorial, «Els Nostres Clàssics», fossin el barceloní Bernat Metge, el valencià Joanot Martorell i el mallorquí Ramon Llull.

Juntament amb aquesta voluntat de fer presents els llibres de la Barcino arreu de la geografia dels països catalans, hi havia també l'objectiu d'arribar a un nombre com més ampli millor de lectors. Els llibres de la Barcino, lluny d'encaminar-se sols a un públic erudit, es caracteritzaven per un format petit, manejable i econòmic, cosa que no impedia pas que fossin volums estèticament atractius –amb disseny de Josep Obiols– i que, pel que fa al contingut, gaudissin de la garantia d'haver estat encarregats a especialistes en la matèria. I això val tant per a «Els Nostres Clàssics» com per a la resta de sèries de l'editorial, ja sigui la «Col·lecció Popular», l'«Enciclopèdia Catalunya» o bé la «Biblioteca Verdaguèria».

Els contactes de Casacuberta amb escriptors d'arreu del domini lingüístic van tenir també reflex en els llibres publicats per la Barcino, on són nombroses les col·laboracions d'escriptors i estudiosos valencians i balearics. Alguns autors valencians que consten en el catàleg de l'editorial són el prevere Josep Sanchis Sivera, el seu nebot Manuel Sanchis Guarner, Joan Fuster, Enric Valor, Germà Colón i Xavier Casp abans de la seva conversió al blaverisme; Guillem Colom és mallorquí, i Marià Villangómez, eivissenc. No hi és menys remarcable, encara, una atenció ben deliberada al Rosselló i a l'Alguer, que es va concretar en la publicació de dues col·leccions diferents: «Tramuntana», per a escriptors i temes pirinencs, i «Biblioteca Algueresa».

Per tal de commemorar el vuitantè aniversari d'aquesta editorial vam organitzar, amb el suport de la Fundació Lluís Carulla, l'exposició «Clàssics i més», on es ressegueix l'activitat duta a terme durant aquests anys, sovint en circumstàncies poc favorables, i on es ret homenatge al seu fundador –i director fins a 1985– i a tots aquells que van col·laborar amb ell.

L'exposició, inaugurada el 22 de setembre del 2005, es va poder visitar al Museu d'Història de Catalunya fins al 8 de gener d'enguany. Aquesta va ser la primera etapa d'una itinerància que la durà per diversos indrets dels Països Catalans. De moment, durant el mes de març ha estat a la Universitat d'Alacant. ◆

